Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 491
van **GRETE REMEN**
datum: 20 maart 2015

---

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Gezonde voeding - Stimuli

Fevia, de federatie van de voedingsindustrie in ons land, vraagt een breed maatschappelijk debat rond voeding en gezondheid. Zo pleit de organisatie onder andere voor een duidelijke en transparante etikettering met informatie over de belangrijkste voedingswaarden. De consument moet daardoor in staat zijn om een bewuste keuze te maken.

Burgers moeten nog steeds de vrijheid hebben om te beslissen wat ze willen eten en wat niet. Een beperking van die keuzevrijheid is niet haalbaar, zelfs niet denkbaar. Maar we kunnen die vrije wil wel in de juiste richting duwen. Subtiel, zonder teveel eisen.

Uit een reportage van Panorama (Canvas) op 5 maart 2015 bleek des te meer dat men met het juiste duwtje in de rug de burgers, zowel jongeren als volwassenen, gezonder kan laten eten. Zonder aan het aanbod te raken. Ik denk dan bijvoorbeeld aan verkeerslichten, waar groen staat voor gezonde voeding en rood voor ongezonde voeding. Een andere methodiek is om gezonde voeding altijd binnen handbereik en op ooghoogte aan te bieden.

De Vlaamse Regering kan scholen en bedrijven aanzetten om een soortgelijke methodiek toe te passen in hun restaurants. Want, dat er dringend nieuwe maatregelen nodig zijn, is duidelijk. De cijfers van overgewicht en obesitas in België zijn te hoog. In 2014 kampte 47 procent van de Belgen met overgewicht. 10 procent van de bevolking is obees. Ook steeds meer kinderen kampen met overgewicht (10-15%). En deze cijfers gaan in stijgende lijn. Overgewicht zal de komende jaren een enorme invloed hebben op onze volksgezondheid. De voorspelling van het WHO (Wereldgezondheidsorganisatie) spreekt voor zich: "in het jaar 2015 is overgewicht wereldwijd waarschijnlijk het meest omvangrijke medisch probleem".

We moeten de obesitasepidemie zo snel mogelijk een halt toeroepen. De Vlaamse Regering kan dat doen door preventieve campagnes, zoals momenteel het geval is, maar we moeten een stap verder durven gaan en bijvoorbeeld scholen en bedrijven aanzetten om gezonde voeding te promoten en meer beschikbaar te maken.

1. Wat is het standpunt van de Vlaamse Regering omtrent (vrijblijvende) maatregelen om bedrijven en scholen te stimuleren tot een gezonder en bewuster voedingsaanbod?

2. Welke preventieve maatregelen neemt de Vlaamse Regering reeds om overgewicht bij zowel kinderen, jongeren als volwassenen tegen te gaan? Tot welke resultaten leidt deze preventie?

3. Is de minister in de nabije toekomst van plan om verregaande maatregelen te nemen om actief overgewicht te bestrijden?

4. Zijn er overlegmomenten gepland met de federale regering om gezamenlijk een actieplan uit te werken? Zo ja, wat is de timing en liggen er al concrete voorstellen op tafel?

5. Is het Finse systeem voor de minister een optie, waarbij kinderen in de scholen elke dag een gezonde maaltijd krijgen (gefinancierd door de overheid) en waar op school frisdrankautomaten uit den boze zijn? Kan dat volgens de minister ook in Vlaanderen toegepast worden?

JO VANDEURZEN
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD
op vraag nr. 491 van 20 maart 2015
van **GRETE REMEN**

---

1. Het Vlaams preventief gezondheidsbeleid werkt voor het realiseren van haar gezondheidsdoelstellingen naar verschillende leefomgevingen. Er bestaat een sterke consensus, ondersteund door de Wereldgezondheidsorganisatie, dat de beste resultaten tot gedragsverandering worden behaald als gelijktijdig een reeks van elkaar ondersteunde maatregelen wordt genomen. Dit wil onder andere zeggen dat een individu langs verschillende kanalen dezelfde boodschap krijgt.

   Dit geldt ook voor het preventief voedings- en bewegingsbeleid. Zo werden in het Vlaams actieplan voeding en beweging enkele strategieën geformuleerd in functie van de verschillende leefomgevingen die zouden moeten bereikt worden. In het bijzonder strategie 3, gezond bewegen en evenwichtiger eten op school, en strategie 4, gezond bewegen en evenwichtiger eten bij de werkende bevolking, zijn gericht naar deze settings.

   Het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie, VIGEZ, is partnerorganisatie van de Vlaamse overheid voor wat betreft het preventief voedings- en bewegingsbeleid. Zij maakte reeds verschillende ondersteunende methodieken voor de sectoren onderwijs (te consulteren op www.gezondeschool.be) en werk (www.jobfit.be).
   Het principe voor beide settings is gelijkaardig, bedrijven/scholen worden ondersteund om een planmatig gezondheidsbeleid op te zetten, in het bijzonder voor voeding en beweging.

2. Een overzicht van alle projecten en acties die in het kader van het Vlaams preventief voedings- en bewegingsbeleid werden opgestart, is terug te vinden op de website van Zorg en Gezondheid: http://www.zorg-en-gezondheid.be/Gezond-leven-en-milieu/Gezonde-voeding-en-beweging/ via de link 'overzicht financiering voeding en beweging'.

   De resultaten van deze preventie kan op verschillende manieren bekeken worden. Enerzijds zijn er de resultaten die de verschillende projecten boeken. Deze worden doorgaans via een proces- en effectevaluatie in kaart gebracht. De verschillende rapporten van de afgeronde projecten kunt u navragen bij het Agentschap Zorg en Gezondheid via preventievegezondheidszorg@zorg-en-gezondheid.be

   Anderzijds kan het resultaat van de verschillende inspanningen in het kader van het preventief voedings- en bewegingsbeleid bekeken worden op populatieniveau. Hiervoor dienen cijfers van grootschalige onderzoeken zoals de gezondheidsenquête (https://his.wiv-isp.be/nl/sitepages/introductiepagina.aspx) of de voedselconsumptiepeiling (deze cijfers worden nog verwacht).
   Hierbij dient echter wel de opmerking gemaakt dat cijfers op populatieniveau geen één op één relatie hebben tussen het gevoerde beleid en de eventuele gedragsverandering van een bevolking. Er zijn verschillende andere externe (maatschappelijke) factoren die hier een invloed op hebben. Zo kan de gemiddelde BMI bijvoorbeeld gestagneerd zijn, wat niet wil zeggen dat het beleid stagneert of niet werkt, mogelijk was zonder een beleid ter zake het resultaat nog slechter geweest.

De evaluatie van de gezondheidsdoelstelling en het actieplan voeding en beweging die in 2015 aflopen, zal gebeuren door experts in het voortraject van de gezondheidsconferentie eind 2016.

3. Zoals deels aangehaald in deelantwoord 2, lopen de gezondheidsdoelstelling en het actieplan voeding en beweging nog tot eind 2015. Momenteel bereidt het Agentschap Zorg en Gezondheid een scenario voor over hoe de evaluatie van deze gezondheidsdoelstelling en actieplan idealiter verloopt.
   Het is uiteraard de bedoeling om de resultaten van deze evaluatie mee op te nemen in de voorbereiding van de gezondheidsconferentie eind 2016 waar een nieuwe gezondheidsdoelstelling voeding en beweging zal geformuleerd worden.

4. Er zijn geen overlegmomenten gepland met de federale regering om gezamenlijk een actieplan uit te werken. Na de zesde staatshervorming vond nog een overleg plaats tussen Zorg en Gezondheid en de FOD Volksgezondheid. Door de zesde staatshervorming werd de bevoegdheidsverdeling scherper afgelijnd: gezondheidsbevordering door gezonde voeding en voldoende lichaamsbeweging is uitsluitend een bevoegdheid van de gemeenschappen. De federale overheid blijft verantwoordelijke voor de herformulering van normen betreffende de samenstelling van voedingsmiddelen (suiker, vet en zout) en de vertegenwoordiging in bovenregionale structuren. Daar waar afstemming nodig is, zal overlegd worden, zo nodig ook in de interministeriële conferentie volksgezondheid. Een gezamenlijk actieplan is (momenteel) niet aan de orde.

5. Of het Finse systeem een optie is voor Vlaanderen kan bekeken worden in het voortraject van de nieuwe gezondheidsdoelstelling voeding en beweging. Het staat vast dat verschillende factoren in kaart zullen moeten gebracht worden: eventuele voordelen voor de gezondheid, financiële haalbaarheid, educatief standpunt (keuzevaardigheden) …